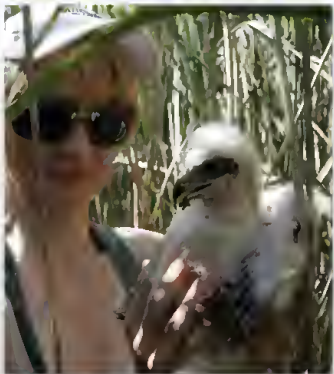

A Barna rétihéja táplálékösszetétele

Hazánkban a ragadozó fajok megítélése az utóbbi évtizedekben gyökeresen megváltozott. A korábban vadászható fajok zöme mára természetvédelmi oltalom alá került. A barna rétihéja a múlt század közepéig még vadászható, és kártevő fajnak számított, 1982 óta korlátozás nélkül védett, szerepel a Természetvédelmi Világszövetség Vörös Listáján, valamint Natura 2000-es jelölt faj, közönséges jelentőségű madárfaj.

Természetvédelmi szerepe jelentős, mintán vizes élőhelyeknél szárnyas csúcsragadozójaként fontos szerepet tölt be a táplálékhálózatban, lényegesen befolyásolja az életközösségek szerkezetét, működését.

Vadgazdálkodást megítélése azonban negatív, az apróvadállomány esőkenésének néhány százalékát is számlájára írják. A vadászható fajok predációjával

napjainkban is ellenszenvet vált ki a vadászok körében. Fészékelesztőgatóként és a vadtenyésztés ellenségeként is emlegetik annak ellenére, hogy a barna rétihéja vadállományban okozott kártétele egyelőre nem bizonyított.

A barna rétihéja apróvad állományban okozott kártétele a madár táplálkozásán keresztül eredményesen vizsgálható. A ragadozó madarak az elfogyasztott zsákmányállatok meg nem emésztett részeit köpet formájában visszaöklendezik és pihenő, tollászókor helyükön hagyják. A köpetekben megtalálhatók az emésztetlen zsákmányrészek: szőr, tojáshegy, toll, csontok, bórdarabok.

FEJER VADASZ

A köpetekben megtalálható préda fajok maradványai alapján a barna rétihéja étrendje szárazföldi megoszlásban az alábbiak szerint alakult: 55% madár (48 táplálék elem), 40 % kisméretű (34 elem), 2 % rovar (2 elem), 1 % hüllő (1 elem) és 2% volt a teljes maradvány (2 elem)

55 táplálék elemet fajt szintén is sikerült meghatározniuk. A 48 madár táplálékmaradványból 44 esetben volt meghatározható a faj, ebből 27 rovar (szarvas trill (röböl) 14 hókai), továbbá 7 barkós cinege toll, 3 nádliget toll, 2 réce trill, 2 vöcsök, 2 kócsag és 1 szürke gém. A 34 kisméretű táplálék elemből 15 esetben volt meghatározható a faj, ebből 7 volt üregi nyúl, 4 volt a pénzmapocok, 3 vízi cicakany és 1 vakond volt. A 2 rovar táplálék elem aca (szitakötő) lárvája volt.

Összegzésként megállapítható, hogy a 2010 évi fészékelet szeromban a Velencei-tó nyugati öblebeo megfigyelt barna rétihéja him táplálékát 55%-ban madarak, tetők ki. A madártáplálékot alapul véve legnagyobb részben, 56%-ban szárcsára vadászott. A szárcsa táplálékmaradványokból több mint fele utalt arra, hogy ebből is elsősorban a finkákat és az idei fiatalokat részesítette előnyben. A fészékel hely szomszédtagában található kócsag le lapen ugyanolyan mennyiségben álltak rendelkezésre kócsag, szürke gém, kisebb számban bakasó fiókák, azonban ezek mégis csak nagyon kis mennyiségben, a 87 elkülönített táplálék elemből csak 3 esetben fordultak elő, ami azt jelzi, hogy ezeket a fajokat egyértelműen mellőzte vadászata során.

Ez az adat arra utalhat, hogy a telepesei fészékelő madarak nem egyszerűen elpontosít a barna rétihéja számára, hiszen elég

Ezekből anélkül, hogy a madarat el kellene pusztítani vagy fészékelő, táplálkozást illetve pihenő helyén megzavarni, pontosan megállapítható az étrendje.

A táplálék összetétel azonban mindig függ az adott élőhely adottságaitól, az ott előforduló táplálékfajok gyakoriságától és hozzáférhetőségétől.

A 2010. évben egy him barna rétihéja pihenőhelyét felfedezve lehetőségem nyílt a Velencei-tó nádasában fészékelő és táplálkozó barna rétihéja ételapjának vizsgálatára.

A köpeteket 2010 május 16 és július 18 között gyűjtöttem. Ezen időszak alatt egy példány him barna rétihéjától 56 darab köpetet sikerült összegyűjteni, további begyűjtöttem 11 darab prédamaradványt is.

A vizsgált him élőhelyén és vadászterületén vadgazdálkodási szempontból fontos madarak közül a vízi madár fajok – réce fajok és szárcsa- is nagy számban előfordulnak, azonban a természetvédelmi területen tenyésztésből származó facán, fogly és tökés réce nincs.

A Velencei-tó nádasában fészékelő barna rétihéja vadász területe nem csak a fő nádasra korlátozódik, kiterjed a fő közvetlen közelében lévő mezőgazdasági területekre, a vizes élőhely környéki gyepkekre, ezáltal a zsákmány állatok szélesebb köre áll rendelkezésükre a kisméretűk, hüllők, kétlábúak, apróvadakon keresztül az énekes- és vízi madarakig.

Természetvédelem

Ez a fehérítés azt mutatja, hogy a Velencei-tó nádasában fészékelő barna rétihéja elsősorban a nádasokban, illetve a vizes élőhely közvetlen közelében szerzi meg táplálékát. A kutatás időszaka (május 10 - június 18.) átfogja a főkéretelés és a potkóteszt periódusát is, így a legsebezhetőbb időszakot vizsgálva ad képet a ragadozó madárfaj ételapjáról.

Pállos Zsuzsanna

